

ingediend op **720** (2025-2026) – Nr. 1
26 februari 2026 (2025-2026)

Voorstel van decreet

van Egbert Lachaert, Stephanie D'Hose, Jasper Pillen en Lydia Peeters

tot wijziging van artikel 17, §1,
van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
van 29 maart 2019

TOELICHTING

1. Algemene toelichting

Met het decreet van 19 november 2021 tot oprichting van een Vlaams subsidieregister werd een belangrijke stap gezet in de ontsluiting van informatie over de besteding van publieke middelen door de Vlaamse overheid. Dat register had tot doel een exhaustief overzicht te bieden van de door de Vlaamse overheid toegekende subsidies. Hoewel dat instrument waardevolle data genereert die analyses op macro- en mesoniveau toelaten, vertoont het huidige kader significante beperkingen op het vlak van transparantie en de parlementaire controle op de rechtsgronden van die subsidies.

Een specifiek hiaat in het bestaande subsidieregister en de bijbehorende rapporteringsinstrumenten is het ontbreken van een geaggregeerd inzicht in de juridische basis waarop subsidies worden verleend. In het bijzonder is het momenteel niet mogelijk om op eenvoudige wijze te identificeren welke verzameling van subsidies uitsluitend een rechtsgrond vindt in het jaarlijkse decreet houdende de uitgavenbegroting.

Het ontbreken van zo'n overzicht is vooral van belang bij de zogenaamde nominatieve subsidies die niet stoelen op een specifieke regelgevende bepaling, maar die louter gebaseerd zijn op de kredieten die zijn ingeschreven in de uitgavenbegroting. Het subsidieregister bevat jaarlijks meer dan 97.000 lijnen aan subsidiedata. Het is noch voor het Vlaams Parlement, noch voor de burger realistisch om die gegevens handmatig op individuele basis te screenen om de aard van de rechtsgrond te achterhalen.

Die situatie resulteert in een democratisch deficit. Zonder een bevattelijk en geconsolideerd overzicht van subsidies die louter op basis van het uitgavendecreet worden verleend, is het voor de decreetgever onmogelijk om een gedegen controle uit te oefenen op het subsidiebeleid van de Vlaamse Regering. De essentie van de begrotingscontrole vereist immers dat Vlaamse volksvertegenwoordigers met kennis van zaken kunnen oordelen over de aanwending van middelen die buiten de reguliere decretale kaders om worden toegekend.

Dit voorstel van decreet strekt er dan ook toe om de transparantie te versterken door een proactieve informatieplicht in te voeren. Concreet wordt de verplichting ingesteld om bij de opmaak van de begroting en bij de aanpassing ervan specifieke nominatieve lijsten per minister te voegen.

Die lijsten moeten in één oogopslag inzicht geven in:

- de niet-automatisch toegekende subsidies in de zin van artikel 34, §1, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019;
- alle subsidies die uitsluitend hun rechtsgrond vinden in het decreet houdende de uitgavenbegroting of in een uitvoeringsbesluit daarvan.

Door die subsidies systematisch weer te geven in een afzonderlijk overzicht, gegroepeerd per bevoegde minister en met vermelding van zowel de vastleggings- als de vereffeningskredieten, wordt de parlementaire controle effectief gefaciliteerd. Dit initiatief heeft dus als doel om de noodzakelijke democratische controle te vergroten en de politieke geloofwaardigheid van de Vlaamse instellingen te versterken.

2. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2

Artikel 17, §1, derde lid, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 bevat een lijst van elementen die in de algemene toelichting bij het ontwerp van begroting en het ontwerp van begrotingsaanpassing moeten zijn opgenomen. Dit artikel voegt aan artikel 17, §1, derde lid, van de codex nog twee minimaal verplichte elementen toe, namelijk:

- een lijst van alle niet-automatische subsidies als vermeld in artikel 34, §1, derde lid, van de codex;
- een lijst van alle subsidies die voor de toekenning van de subsidie en, voor zover dat van toepassing is, de procedure daarvoor, uitsluitend een rechtsgrond hebben in het decreet houdende de uitgavenbegroting of in een uitvoeringsbesluit daarvan.

Artikel 3

Dit artikel waarborgt de effectiviteit van de in artikel 2 ingevoerde rapporteringsverplichting door in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 de modaliteiten en de inhoudelijke parameters van de lijsten nader te preciseren.

Het nieuw ingevoegde vierde lid bevat een decretale definitie van het begrip 'niet-automatische subsidie'. Door de expliciete koppeling aan de cumulatieve voorwaarden van artikel 34, §1, derde lid, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën wordt gewaarborgd dat alle subsidies waarbij de Vlaamse Regering over een discretionaire beoordelingsruimte beschikt – en die bijgevolg niet van rechtswege uit een regeling voortvloeien – onderhevig zijn aan die verzwaarde transparantieplicht.

Het nieuw ingevoerde vijfde lid legt de minimale elementen vast die in de nominatieve lijsten moeten worden opgenomen. De ratio legis daarvan is het wegwerken van het huidige informatiehiaat waarbij de omvang van de data in het subsidieregister een effectieve controle belemmert. De opgesomde elementen zijn essentieel voor een gedegen parlementair toezicht. Door die gegevens cumulatief en per minister te ontsluiten, wordt het parlement in staat gesteld om in één oogopslag de opportuniteit van subsidies zonder specifieke decretale rechtsgrond te beoordelen.

Artikel 4

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het decreet.

Egbert LACHAERT
Stephanie D'HOSE
Jasper PILLEN
Lydia PEETERS

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel 17, §1, derde lid, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2022, worden een punt 7° en 8° toegevoegd, die luiden als volgt:

- 7° een lijst van alle niet-automatische subsidies;
- 8° een lijst van alle subsidies die voor de toekenning van de subsidie en, in voorkomend geval, de procedure daartoe uitsluitend een rechtsgrond vinden in het decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap of in een uitvoeringsbesluit daarvan.”.

Art. 3. In artikel 17, §1, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2022, worden tussen het derde en het vierde lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

“Voor de toepassing van het derde lid, 7°, wordt onder een niet-automatische subsidie verstaan: elke subsidie die niet voldoet aan de cumulatieve voorwaarden, vermeld in artikel 34, §1, derde lid.

De lijsten, vermeld in het derde lid, 7° en 8°, bevatten per verantwoordelijke minister een overzicht van alle betrokken vastleggings- en vereffeningskredieten, en geven daarbij de volgende elementen weer:

- 1° een korte omschrijving van de activiteit die het algemeen belang dient en waarvoor de subsidie wordt verstrekt;
- 2° het beleidsdomein;
- 3° het begrotingsartikel, vermeld in artikel 2, 3°, waarop de subsidie wordt aangerekend;
- 4° de naam, het adres en, voor zover dat van toepassing is, het ondernemingsnummer van de begunstigde;
- 5° het totale bedrag van de subsidie voor het begrotingsjaar in kwestie;
- 6° het totale bedrag van de subsidie in meerjarig perspectief;
- 7° de duur waarvoor de subsidie wordt verleend;
- 8° de conclusie van het advies van de Inspectie van Financiën met betrekking tot de subsidie.”.

Art. 4. Dit decreet treedt in werking op de eerste dag van de derde maand die volgt op het verstrijken van een termijn van tien dagen, die ingaat op de dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Egbert LACHAERT
Stephanie D'HOSE
Jasper PILLEN
Lydia PEETERS